

NIČENÍ PROTIÚDERNÉHO USKUPENÍ NEPŘÍTELE

Cílem veškeré bojové činnosti je zničit nepřítele. Tento cíl můžeme nejlépe splnit útokem. Vedle útoku je však nutné počítat i s obranou, jejíž existence je plně opodstatněna.

Obranu považujeme za vynucený a dočasný druh bojové činnosti. Do obrany budou vojska přecházet v důsledku převahy a aktivní činnosti nepřítele, zejména však po ztrátách způsobených hromadnými jadernými údery nepřítele, kdy dojde k podstatnému snížení bojeschopnosti vojsk a zničení zásob materiálu.

Lze předpokládat, že vševojsková armáda může z uvedených důvodů přejít do obrany jak na začátku útočné operace, tak i v jejím průběhu. Při přechodu do obrany bude nutné úpornou obranou zastavit postup nepřítele, způsobit mu ztráty, odrazit jeho útok a současně nahrazovat způsobené ztráty a tak postupně zvyšovat bojeschopnost vojsk a přisunovat k frontě čerstvé bojeschopné síly, jadernou municí a zásoby pro přechod do útoku. Tato vynucená činnost z hlediska plánování, organizace a řízení je velmi náročná a to jak pro velitele a štáby, tak i pro vojska. Vojska budou přecházet do obrany většinou v přímém dotyku s jednotkami nepřítele. Tato skutečnost podstatně ztíží a ovlivní zaujímání i budování obrany tím, že bude nutné současně se zaujímáním obrany vést bojovou činnost s nepřítelem v dotyku.

Cílem tohoto článku je z vševojskového pohledu posoudit časové a prostorové možnosti ničení nepřátelského protiúderného uskupení v podmínkách, kdy vševojsková armáda v průběhu armádní útočné operace bude nucena přejít do dočasné obrany.

Pro představu vycházejme z této možné zjednodušené situace:

V průběhu armádní útočné operace vedené s použitím jaderných zbraní byla bojeschopnost hlavních sil armády snížena jadernými údery nepřítele. Nepřítel s cílem zmocnit se ztraceného území a získat iniciativu na frontě přisunuje z hloubky vlastního území čerstvé síly v hodnotě armádního sboru a chce vést protiúder do levého boku frontu. Po zhodnocení vzniklé situace přechází vševojsková armáda útočící na levém křídle frontu podle rozhodnutí velitele frontu do dočasné obrany (**viz obr. 1**).

K objasnění dané problematiky podívejme se podrobněji na některé normy a zásady přibližování vojsk pravděpodobného nepřítele k frontě.

Přibližování vojsk k frontě americké řády charakterizují jako manévrovou činnost, jejímž cílem kromě navázání dotyku s protivníkem musí být zaujetí výhodného postavení, kterým umožní dosáhnout úspěch v boji. Armádnímu sboru se zpravidla pro přibližování určuje pásmo s dostatečným počtem komunikací. Na každou divizi se počítají 2—3 i více pochodových os. Uskupení vojsk při přibližování musí odpovídat dalšímu zámyslu činnosti vojsk sboru. Vojska sboru se přibližují k protivníkovi souběžně po stanovených osách: krycí síly, hlavní síly a zajištění. Krycí síly obvykle ve složení lehký obrněný pluk, nebo obrněná (mechanizovaná) brigáda až divize vysílá armádní sbor. V některých případech mohou mít i divize vlastní krycí síly. Krycí síly mají úkol vést průzkum protivníka, terénu a zabezpečovat nepřetržitý postup hlavních sil a připravit podmínky k zasazení hlavních sil do boje.

Hlavní síly postupují po osách v proudech, aby se dosáhlo největší pružnosti a rychlosti po navázání dotyku s nepřítelem.

Jako první zahajují boj s nepřítelem krycí síly působící zpravidla na široké frontě. Zasazení hlavních sil sboru závisí na získaných zprávách o nepříteli.

Vlastnímu útoku hlavních sil předchází jaderná příprava v trvání 5—10 minut, která zpravidla probíhá 20—30 minut před zahájením útoku. Dělostřelecká příprava zteče bývá plánována nejčastěji v trvání 20—30 minut.

Divize se obvykle přesunují ve dvou sledech se dvěma brigádami v prvním sledu. Každá brigáda prvního sledu se přemísťuje po jedné nebo po dvou osách. 8 až 10 km před čarou zteče se rozčleňuje do praporečnických proudů ve vzdálenosti 3—4 km od rotních proudů, pak do bojové sestavy pro zteč.

Můžeme předpokládat, že v závislosti na délce přesunu bude přibližování nepřátelských svazků a svazů probíhat ve dvou etapách: V první etapě z prostoru soustředění po zmobilizování do vyčkávacího prostoru 80—100 i více km od fronty bez krycích jednotek. Ve druhé etapě z vyčkávacího prostoru s krycími jednotkami v celém pásmu sboru. Sestava hlavních sil bude uskupená organizačně tak jak předpokládají jejich zasazení.

Povšimněme si ještě několika zvláštností přibližování z vyčkávacího prostoru k frontě.

Krycí síly, obvykle pod centrálním velením, plní tři funkce: průzkumovou, zajišťovací a bojovou. Hlavním obsahem bojové činnosti krycích sil bude navázat dotyk s předním okrajem obrany a tak připravit prostorové podmínky pro zaujetí postavení raketových vojsk, dělostřelectva a prostor pro rozvinutí hlavních sil sboru. Krycí síly po navázání dotyku s předním okrajem obrany budou hlavní síly překračovat. Před zasazením hlavních sil vede nepřítel jadernou a dělostřeleckou přípravu. Zahájení, průběh a ukončení této přípravy je časově sladěno s rozvíjením hlavních sil do předbojových a bojových sestav.

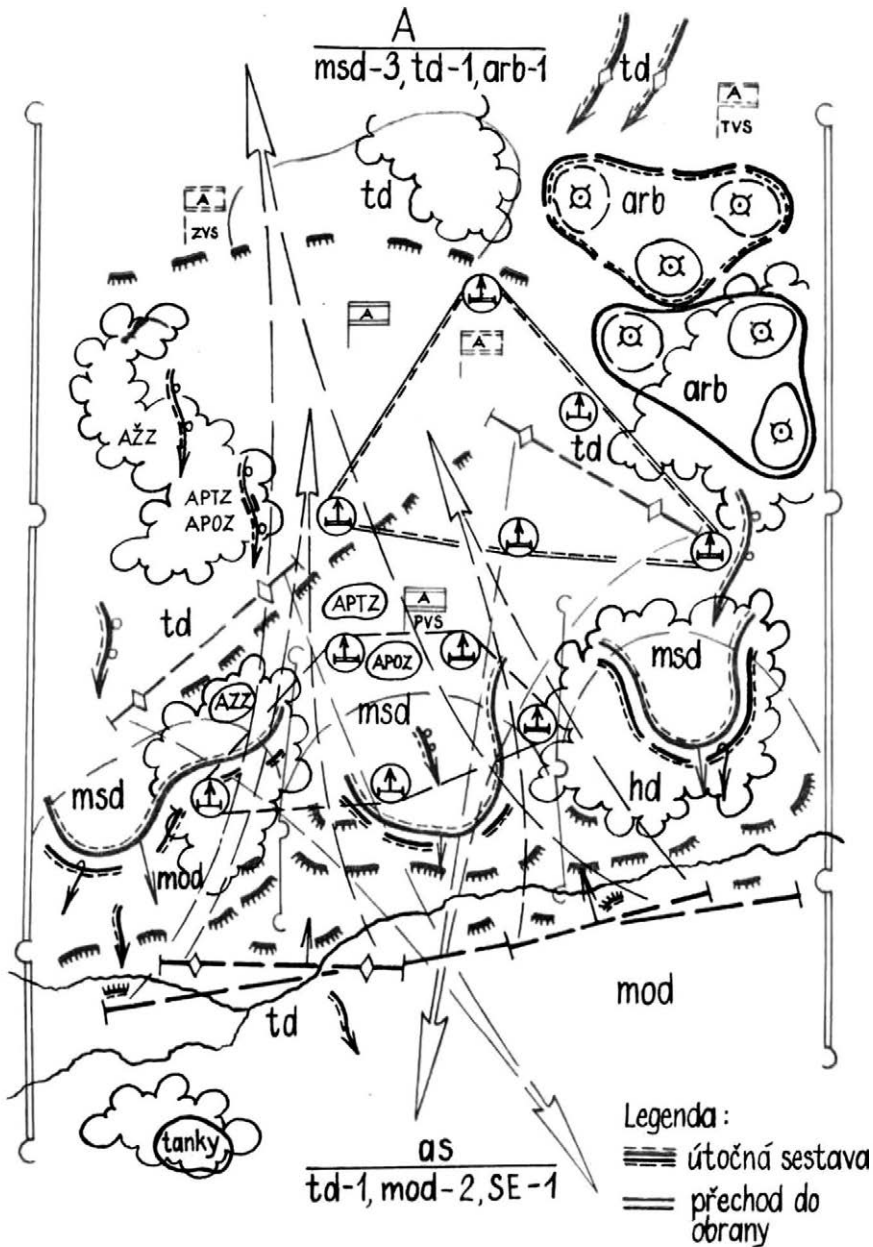
V souladu s těmito zásadami pravděpodobné činnosti nepřítele podívejme se blíže na palebný systém vševojskové armády v obranné operaci.

Palebný systém vševojskové armády v obranné operaci

Palebný systém vševojskové armády, která v průběhu útočné operace vedené v podmínkách použití jaderných zbraní přešla pod úhrozou protiúderu protivníka do dočasné obrany, můžeme rozdělit na tyto části:

- ničení nepřítele na dalekých přístupech;
- hromadný nebo skupinový jaderný úder raketovými prostředky armády

PŘECHOD ARMÁDY DO OBRANY



Obr. 1

za účasti letectva a dělostřelectva ke zničení hlavních sil nepřítele na přístupech k obraně;

— jaderné údery, údery letectva a dělostřelectva při vedení obranné operace;

— skupinový jaderný úder, nebo jednotlivé jaderné údery ve prospěch vojsk za protiúderu, jejich letecká a dělostřelecká podpora.

Bez ohledu na toto rozdělení palebného systému povedeme průběžně boj s prostředky jaderného napadení nepřítele bezprostředně po jejich zjištění.

V podmínkách obranné operace armády jen s klasickými prostředky ničení můžeme palebný systém rozdělit takto:

— ničení nepřítele na dalekých přístupech vyčleněným letectvem a dělostřelectvem z předsunutých palebných postavení;

— palebná podpora vlastních (zabezpečujících) jednotek před předním okrajem obrany;

— protipříprava;

— údery letectva a dělostřelectva k podpoře obranného boje svazků;

— palebná podpora protiúderu armády.

Každá z těchto částí palebného systému má svůj cíl — způsobit nepříteli co největší ztráty. Za nejvýznamnější činnost v celém palebném systému v obranné operaci vševojskové armády vedené v podmínkách použití jaderných zbraní můžeme označit hromadný nebo skupinový jaderný úder raketovými prostředky armády za účasti letectva a dělostřelectva ke zničení hlavních sil protiúderného uskupení nepřítele na přístupech k obraně. V podmínkách obranné operace, vedené jen s klasickými prostředky ničení, bude nejvýznamnější činností — protipříprava.

Obecně můžeme protipřípravu charakterizovat jako předstihující a překvapující hromadnou palebnou činnost dělostřelectva a úderů letectva na palebné postavení především dělostřelectva nepřítele před zahájením palebné přípravy a v době bezprostředního vyrazení vojsk nepřítele k útoku.

Ničení nepřítele na dalekých přístupech

V podmínkách vedení války s použitím jaderných zbraní vzhledem k velkým vzdálenostem protiúderného uskupení nepřítele (300—200—100 km) bude ničení nepřítele na dalekých přístupech záležitostí frontu. Armádní raketové prostředky a vyčleněné letectvo armády se budou podílet na plnění tohoto úkolu postupně tak, jak budou vojska nepřítele vcházet na dostřel (dolet) prostředků armády. Nepřítele na dalekých přístupech budeme ničit hromadným skupinovým a jednotlivými jadernými údery frontu a armády na vojska nepřítele v prostorech zmobilizování, soustředění, při zastávkách, na osách přesunu a ve vyčkávacích prostorech. Ničení prvosledových svazků nepřítele na dalekých přístupech končí, jakmile se tato vojska soustřeďují k protiúderu, tzn. zaujímají vyčkávací prostory k protiúderu, ve vzdálenosti 40—80—100 km od předního okraje obrany. Boj na dalekých přístupech však bude pokračovat s druhsledovými svazky protiúderného uskupení nepřítele.

Hromadný nebo skupinový jaderný úder armády

Jak jsem již uvedl, hromadný nebo skupinový jaderný úder armády můžeme považovat z hlediska požadovaného výsledku za nejvýznamější činnost v palebném systému v obranné operaci vševojskové armády. Ve vztahu k ostatním čin-

nostem musí být tato důsledně zabezpečena především palebnými prostředky s jadernou municí.

Hromadný nebo skupinový jaderný úder armády můžeme vést na hlavní síly nepřátelského uskupení při jejich rozmístování k útoku bezprostředně před předním okrajem obrany, nebo na hlavní síly, které se připravují k protiúderu ve velké vzdálenosti (např. ve vyčkávacích prostorech k protiúderu).

Hromadný (skupinový) jaderný úder musíme zahájit s překvapením a tak nepřítele předejít v použití jaderných zbraní a v letecké a dělostřelecké přípravě. Proto pro hromadný (skupinový) jaderný úder je důležité správně určit vhodný okamžik jeho zahájení. V závislosti na mohutnosti a účinnosti hromadného (skupinového) jaderného úderu můžeme plánovat úder před přední okraj obrany. K tomu můžeme použít druhé sledy prvosledových divizí a druhé sledy prvosledových pluků. Není předmětem tohoto článku řešit problematiku úderu před přední okraj obrany i když s hromadným (skupinovým) úderem přímo souvisí. Kdy tedy bude nejhodnější zahájit hromadný (skupinový) jaderný úder na hlavní uskupení nepřítele? Vycházíme ze základních požadavků překvapit nepřítele a předejít ho v použití jaderných zbraní, dělostřelectva a zničit jadernými údery jeho hlavní síly.

Při hledání nejhodnější doby zahájení nám poslouží některé údaje z řádů americké armády o „Přibližování“.

Povšimněme si, že čas zahájení jaderné a dělostřelecké přípravy nepřítele je stanoven v souladu se zahájením zteče sil nepřítele takto (viz obr. 2):

- hodina „H“ zteč hlavních sil v bojových sestavách;
- „H“ minus 20 až 30 minut dělostřelecká příprava;
- „H“ minus 25 až 30 minut a 35 až 40 minut jaderná příprava.

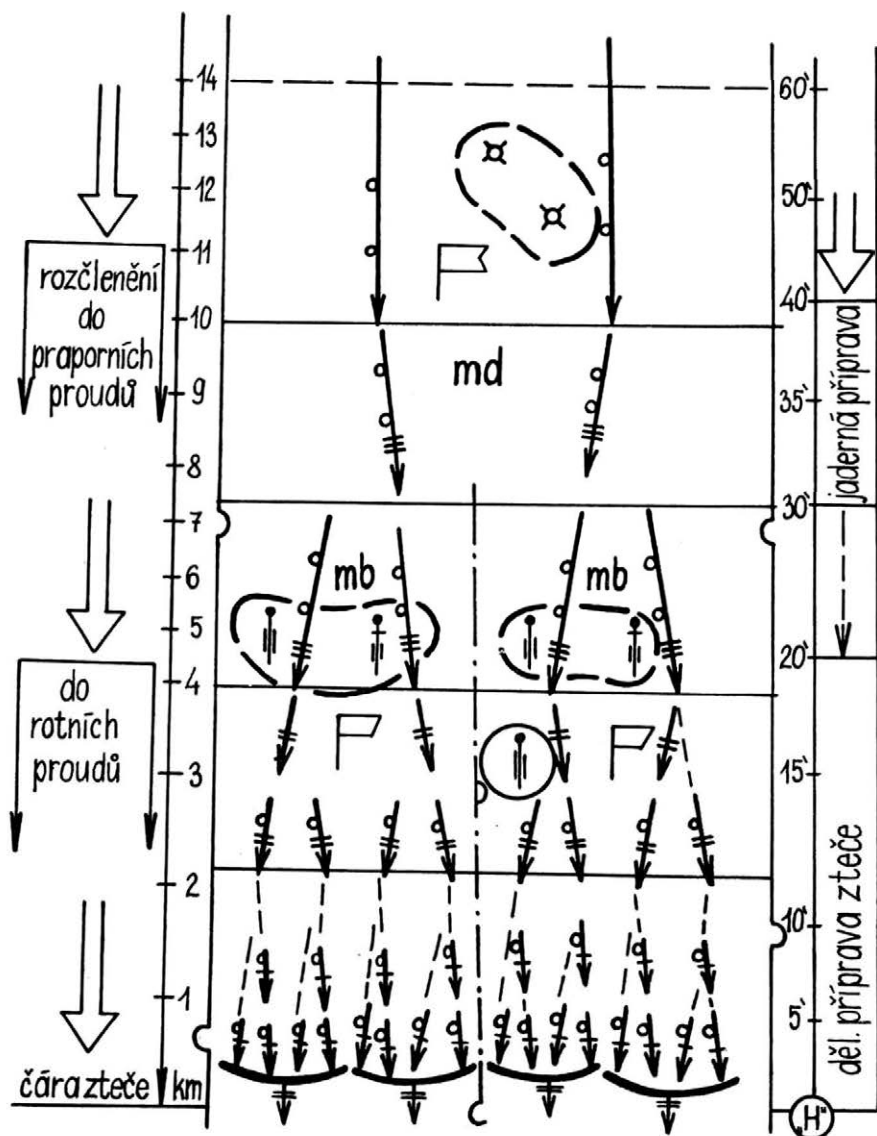
Tzn., že hromadný (skupinový) jaderný úder musíme zahájit nejpozději 35 až 40 minut před vyražením nepřítele na zteč, ale s ohledem na její délku i dřívě, tj. 60—40 minut před vyražením hlavních sil nepřítele na zteč.

Podle způsobu zasazování a rozvinování hlavních sil nepřítele do předbojových a bojových sestav můžeme předpokládat, že v dotyku s předním okrajem budou již krycí síly. Čela hlavních sil mohou být v „H“ minus 60—40 minut 4—6 km od čáry zteče, tzn., že se budou rozvíjet z praporek do rotních proudů. Přesunuje-li se nepřátelská brigáda po jedné ose, která je vzdálena od vedlejších os 2—3 km v době rozvinování do praporek proudů, budou jednotlivé prapory od sebe vzdáleny 1—1,5 km; při rozvinování do rotních proudů 500—750 m od sebe. Tuto situaci můžeme z hlediska použití jaderných zbraní považovat za velmi výhodnou a z hlediska nepřítele za kritickou. Podle udané vzdálenosti rozvinování prvosledových brigád do praporek proudů 8—10 km od předního okraje a 3—4 km při rozvinování do rotních proudů může tato kritická doba trvat podle předběžné kalkulace 1 až 1,5 hodiny před zahájením útoku (protiúderu). To je současně nejhodnější doba k vedení hromadného jaderného úderu na hlavní síly nepřítele a na jeho raketové, dělostřelecké a jiné objekty.

V podmínkách vševojskové armády se mohou zúčastňovat hromadného (skupinového) jaderného úderu raketové prostředky frontu, armády, armádě vyčleněné stíhací bombardovací letectvo, raketové prostředky divizí a část dělostřelectva svazků a útvarů palebnými přepady na stanovené cíle.

Hloubka hromadného (skupinového) jaderného úderu bude dána vzdáleností rozmístění cílů a objektů napadení, tj. 20—40 i více km od předního okraje obrany.

Rozvinování md USA k protiúderu



Obr. 2

Při plánování hromadného (skupinového) jaderného úderu budeme řešit tyto otázky:

- trvale sledujeme činnost nepřítele všemi prostředky průzkumu armády a letectva a vyhledáváme vhodné objekty k ničení;
- rozdělíme objekty ničení pro raketové útvary, letectvo a dělostřelectvo;
- stanovíme pořadí ničení cílů, dobu a metodu hromadného (skupinového) jaderného úderu;
- určíme podle stanoveného cíle rozhodující směry a prostory pro úder y vševojskových jednotek před přední okraj a zplánujeme možný přechod vojsk do útoku;
- raketové vojsko a dělostřelectvo vykoná potřebný manévr a zabezpečíme tyto jednotky municí;
- stanovíme signál pro zahájení hromadného (skupinového) jaderného úderu.

Zplánování a organizace hromadného (skupinového) jaderného úderu je záležitostí vševojskového štábu. Velitel armády před zahájením plánování upřesní:

- počet jaderných raket a leteckých jaderných pum, jejich kilotonáž a druh výbuchu;

- cíle, které má zničit raketové vojsko, dělostřelectvo a letectvo;
- uspořádání a délku hromadného (skupinového) jaderného úderu;
- dobu pohotovosti palebných prostředků a součinnostní otázky mezi nimi;
- směry a úkoly svazkům k vedení úderů před přední okraj (jestli tento úder předpokládá).

Na plánování hromadného (skupinového) úderu se podílí zpravodajské oddělení, oddělení raketového vojska a dělostřelectva, operační oddělení, oddělení chemického vojska, letecká operační skupina i někteří další pracovníci vševojskového štábu a týlu.

V podmínkách vedení války jen s klasickými prostředky ničení bude nejvýznamnější palebnou činností armády v obranné operaci — **protipříprava**.

Protipřípravu můžeme charakterizovat jako předstihující a překvapující hromadnou palebnou činnost dělostřelectva armády, úderů přiděleného letectva na hlavní uskupení nepřítele před jeho zahájením palebné přípravy v době jeho soustředění hlavních sil k protiúderu.

Plánování a organizace protipřípravy je také záležitostí vševojskového štábu. Štáb armády zpracovává k tomuto účelu „Plán protipřípravy“ za řízení velitele nebo náčelníka štábu. Velitel armády před zahájením plánování upřesní:

- cíle, které má zničit dělostřelectvo a letectvo;
- uspořádání a délku protipřípravy;
- dobu pohotovosti palebných prostředků a součinností otázky mezi nimi.

Na plánování protipřípravy se dále podílí zpravodajské oddělení, oddělení raketového vojska a dělostřelectva, operační oddělení, oddělení chemického vojska, letecká operační skupina i někteří další pracovníci vševojskového štábu armády a štábu týlu.

Jaderné úder y, úder y dělostřelectva a letectva při vedení obranné operace

Po zahájení nepřátelského protiúderu hlavní úsilí zaměříme na rychlé a rozhodné ničení hlavních sil nepřátelského protiúderného uskupení. To dosáhneme skupinovými i jednotlivými úder y, úder y letectva a dělostřelectva. Podaří-li se

nepříteli vklínit do obrany, je nutné houževnatě bránit výhodné prostory a jednotlivými jadernými údery, údery letectva a dělostřelectva způsobit nepříteli co největší ztráty.

Skupinový jaderný úder, nebo jednotlivé jaderné údery ve prospěch vojsk za protiúderu

Nepřítele, který vnikl do hloubky obrany, je třeba ničit jadernými údery, klasickými prostředky, protiztečemi a protiúderem. Armádního protiúderu se zúčastňují armádní raketové prostředky a raketové prostředky svazků prvního i druhého sledu. Protiúder armády bude účelně zahájit mohutným jaderným úderem, nebo jednotlivými údery, údery dělostřelectva a letectva na hlavní uskupení nepřítel. Dělostřelectvo budeme účelně při protiúderu používat k ničení taktických prostředků jaderného napadení, míst velení a vojsk prvního sledu nepřítel. K dosažení cíle protiúderu musí vojska využívat výsledků po jaderných úderech a úderech klasických prostředků a rozhodným postupem dokončit zničení hlavních sil úderného uskupení nepřítel a zmocněním se důležitých čar a prostorů připravit podmínky pro přechod vševojskové armády do útoku.

Protiúderné uskupení operačních záloh nepřítel budeme v průběhu armádní útočné operace často ničit ve velmi složité situaci při nevýhodném poměru sil a prostředků, kdy hlavní síly armády nebo jen část sil armády bude nucena přejít do dočasné obrany. V takové situaci musí velitel armády rychle a rozhodně soustředit jaderné údery raketového vojska a vyčleněného letectva. Při ničení protiúderného uskupení nepřítel budeme používat jaderné zbraně především k ničení prostředků jaderného napadení a tankových uskupení nepřítel. Zároveň využijeme co nejvíce klasických zbraní, především tanků, letectva a dělostřelectva.

K ničení protiúderného uskupení operačních záloh nepřítel bude důležité včas vytvořit a účelně sladit palebný systém armády tak, aby hlavní síly protiúderného uskupení nepřítel ničily postupně, aby protiúder nepřítel byl odražen a zmařen ještě před předním okrajem obrany.